

РАСТАДЗИНАД

Газет цæуын райдыдта 1923 азы 14 мартыйы – газета издаётся с 14 марта 1923 года

2024 азы 11 апрель — хуымгæнæны мæйы 11 бон, цыппæрæм

Аргъ 10 сомы

КАЕСУТ НОМЫРЫ:

- 2 ХЪАЙТАРТÆ НÆ МÆЛЫНЦ
Фидар удыхæд...
- 3 АИВАД
Премий номинантты номхыгдмæ
- 4 СПОРТИВОН ФИДИУÆГ
Мотоспорт

www.rastdzinad.ru
vk.com/club217633221
t.me/gazetarastdzinad1923

Хицауадæй

Социалон-экономикон рæзты стратегийы ивддзинадæтæ

Цæгат Ирыстоны 2030 азы æмгъуыдмæ царды уагд хъуамæ æрцæуа республикæйы Социалон-экономикон рæзты стратеги. Ныртæккæ йыл куыст куыд цæуы, уый тыххæй ныхас цыди, РЦИ-Аланийы Хицауады Сæрдар ДЗАНАЙТЫ Барис цы æмбырд сарæзта, уым.

Программон документмæ ивддзинадæтæ бахæссын бахъуыд, 2030 азмæ Уæрæсейы Хицауад кæй сфидар кодта, Цæгат Кавказы федералон зылды уыцы социалон-экономикон рæзты стратегиймæ йæ сæмхуызон кæныны тыххæй.

Мах субъект социалон-экономикон рæзты бирæ здæхтыты хорз бæрæггæнæнтæ æвдисы. Уымæ гæсгæ куыст дарддæр хæццæ кæнын хъæуы, документтæ та – домæнтæм гæсгæ саразын æмæ сæ Уæрæсейы Экономикон рæзты министрæдмæ ба-дæттын, – фæбæрæг кодта Дзанайты Барис.

РЦИ-Аланийы экономикон рæзты министри фыццæг хæдивæг **Олег Бы-**

кадоров куыд фехъусын кодта, афтæмæй хъæуы сæвæрдæтæ, уымæ гæсгæ. Стратегиймæ ивддзинадæтæ бахæссгæйæ, æмæ йæ Уæрæсейы Федераци æмæ РЦИ-Аланийы закондæттынады домæнтæм гæсгæ æмбардзинадмæ æркъæнын. Республикæйы ныртæккæ социалон-экономикон къабазы Стратегийы бындурыл архайды здæхтытæ фæфылдæр кæнын хъæуы – авдæй

æртындæсмæ, ныртæккæ цы экономикон уавæр сæвæрдæтæ, уымæ гæсгæ. Сæйрагдæр – агропромышленнон, туристон-рекреацион, медицинон, культурон-этнографион кластерты, промышленнон æмæ транспортнон-логистикон комплексы, информацион технологиты, экологи æмæ климæты, чысыл æмæ рæстæмбис амалхъомæд æмæ хæххон фæззæутты. Уымæй уæлдай

ма номхыгды – инвестицита æмæ инновацитæ, арæздæд æмæ цæрæнуатон-коммуналон хæдзарæд, артаг æмæ электрон тыхы комплекс. Ног арæздæд документтæ æвдист æрцæудæн Цæгат Ирыстоны экономикон рæзты хуызæг. Уæлдай цæстдард цæудæн республикæйы социалон-экономикон рæзтæн тынгдæр æххуыс хъæугæ инвестицион проекттæм.

Дзанайты Барис бахæс кодта Экономикон рæзты министрæдмæ ведомствæты 'хсан куыст кæрд саразын Стратегиймæ ивддзинадæтæ бахæссгæйæ тыххæй. Хуамæ йыл бакуыст республикæйы Хицауады оргæнтæ, бынæттон администрациты, амалхъомæтæ æмæ æхсæнадон организациты минæвæрттæ, хæдбар эксперттæ.

ГАПБАТЫ Алетæ

Федералон программæйы фæлгæты

Горæтаг скъолаты бындурон рацарæзт

Цæгат Ирыстоны дарддæр æххæстонд цæуынц иу-мæйагахуырадон скъолаты бындурон цалцæджы федералон программæйы уагæвæрдтæ. Афтæ, программæйы фæлгæты ацы мæйы райдайæны банналдтой 11 дзæуджыкæуы скъолайы рацарæзтæм.

Уый тыххæй фехъусын кодта Цæгат Ирыстоны сæйраг горæты администрацийы пресс-службæ. Уымæ, пресс-службæйы минæвары ныхасмæ гæсгæ, цалцæг кæм цæуы, уыцы скъолаты ахуырадон процесс урæд не 'рцæуд. Хуыддаг уый мидæг ис

нæ бахыгдардысты, уымæй. Уымæй уæлдай, кæцыдæр кълæсты ахуырдызæуты рæстæгмæ раивтой дыккаг радмæ. Уымæ бастæй, ивддзинадæтæ хаст æрцæуд урæдтæ фæтк æмæ хæрæндæтты куыстмæ. Горæты ахуырады управленийы куыд радзырдтой,

хицауы хæдивæг **Къорнаты Арсени** ныхасмæ гæсгæ, цалцæггæнæн куыстытæ чи кæны, æппæт уыцы аразджыты номхыгдтæ лæвæрд æрцæудысты скъолаты администрацитæм æмæ хæххæнæг службæтæм. «Куысты бынатмæ бацæуыны размæ алкæцы цалцæггæнæг дæр хæххæнæгмæ хуамæ равдиса йæ документ», – загъта Къорнаты-фырт. Министраты бæрæггæнæнтæм гæсгæ, уыцы куыстытæ æххæстгонд

æмæ цалцæгмæ цæттæгонд бæстæхæйттæ æмæ кълæстæ ахицæн кодтой рæстæгмæ гипсокартон къулатæй. Аразджытæ зæрдæ æвæрынц, цалцæггæнæн куыстыты уынæр æмæ рыг ахуырæтæ кæй

афтæмæй рохуаты нæ азайдысты ахуырадон процессы æдасдзинады фарстатæ дæр. Афтæ, æппæт скъолаты дæр æрлæууыдысты уæлæмхасæн хæххæнджытæ. Ахуырады управленийы

цæуынц 5, 7, 17, 18, 21, 25, 29, 36, 40, 42 æмæ 43 скъолаты. Амынд скъолаты бындурон цалцæг æххæстгонд æрцæудæн дæууæ азмæ.

КАЛМАНТЫ Аслан

Æмзæххонтимæ бастдзинад

Юбилейтæ сбæрæг кæнынаен

Фидæны юбилейон бæрæгбæтты кадæн ирон æхсæндæтæ æмæ диаспорæтæ сараздысты кæрд дзыллон мадзала. Цæгат Ирыстоны Национ политика æмæ æддагон бастдзинадты министрæды минæвæрттæ, стæй фыдыбæстæн æмæ фæсарæйнаг ирон æхсæндæтты уæнгтæ амынд хъуыдагыл баныхас кодтой.

– Ацы аз уыдзæн мæнæ ахæм юбилейтæ: Ирыстон Уæрæсейæ иукаъынадыл æххæст кæны 250 азы, Дзæуджыкæуы сæвæрддæр – 240 азы, Хетæгкаты Къостайы райгуырдыл

– 165 азы, Цæгат Ирыстоны автономийыл – 100 азы æмæ афтæ дарддæр. Уæрæсейæ регионты æмæ фæсарæйнаг бæстæты цæраг ирон æхсæндæтты уæнгтимæ ныхас кæнæм.

Ирон адæмы æгъдæуттæ æмæ культурæйы тыххæй хабæрттæ кæм радзурдыстæм, нæ зæрдты ис дæсгай ахæм дзыллон мадзæлттæ саразын, – зæгъы амынд министрæды разамонæджы хæдивæг **Къуымæллæггаты Олег**. «Ирон культурæйы бонтæ» Екатеринбургы, Социый, Краснодар æмæ Республикæ Хъырымы кæй ацæудысты, ныридæгæн

ууыл баныхас кодтой. Республикæ Цæгат Ирыстоны сæвæрддæр 100 азы кæй æххæст кæны, уый кадæн Екатеринбургы сараздысты чингуытæ æмæ нывты равдыст, стæй дзы амондысты урæдтæ. Дард Скæсæны федералон зылды ацæудысты чингуыты равдыстытæ, стæй дзы æвдистдысты Ирыстоны тыххæй кинонывтæ. Мæскуыйы дæр уыдзæн ирон

культурæйы фестивалы Республикæ Цæгат Ирыстоны сæвæрдды юбилейы темæйыл равдыст. Хетæгкаты Къостайы райгуырдыл 165 азы кæй æххæст кæны, уый кадæн Хæрæсе-Черкесийы Лабæйы хъæуы ацæудысты номæрæн мадзæлттæ.

Национ политика æмæ æддагон бастдзинадты министрæды пресс-службæ

Нысантæ

Электрон хызты цалцæг

«Россети Цæгат Кавказ»-ы филиалы специалисттæ ацы аз сцалцæг кæндзысты, сæ дæргъ 32 километры кæмæн у, ахæм электрон тыхдæттæг уæлдæфон 10 тæлмы, сæ хъомыс – 35-110 кВ. Уый руаджы Рахизфарсы, Мæздæджы, Кировы, Арыдоны, Алагыры районы æмæ Дзæуджыкæуы 150 мин фæлхасгæнæджы исдысты хæрзхæд электрон тых.

Пъланмæ бахастой «Нузал-Фыйгадон»-ы уæлдæфон тæлм айвыны нысан дæр. Уыцы мадзæлтты руаджы 36 мин фæлхасгæнæджы электрон тых æнæкъуылымпытæй исдысты, уæдæ сыхæг Хуссар Ирыстонмæ дæр энергетикон фæрæз фæхæццæ уыдзæн. Мæздæджы районы куыст цæуы электрон тыхдæттæг тæлм «Мæздæг-Терек»-ыл, хызтæ дæууæ стыр дæлстанцæйы иу кæнынц. Ацы ран дæр спайда кæндзысты 110 кВ хъомысæй.

Энергетикон объектты руаджы районы 50 мин цæрæдджы æмæ социалон ахадындындимæ кусæндæттæ исынц электрон тых. Апрель-майы «Цæг-кавказэнерго» банналдзæн 35 кВ хъомысимæ электрон тыхдæттæг хызтæ «Хуссар-Ныгуылæн-Ирыстон»-ы цалцæгмæ. Бæрзонд вольтизмæ электрон хыз цалцæггонд куы 'рцæуа, уæд Дзæуджыкæуы хъæуы донисæнмæ энерги

дæттæдзæн, цæрджыты 1,5 мины дæр æххæст уыдзысты электрон тыххæй. Азы дæргы энергетиктæ баивдысты цæдджындæтæ, кæцыдæртæ сраст кæндзысты, изоляторты 400 иуæджы сног кæндзысты. Хæдды æмæ куттæртæ зайæгойтæй ссыгдæг кæндзысты, электрон хызты цæдджындæтæ цы

ны. Æппæт нысантæ царды куы бантысой, уæд электрон тыхы хызты комплекс цæттæ уыдзæн нылæг температурæты уавæры дæр æнæкъуылымпытæй кусынмæ.

«Россети Цæгат Кавказ»-ы пресс-службæ

Дзырды фарн фыдæлты цард махæй дард у.

КОЦОЙТЫ Арсен

Архайд

Æфтиагтæ, хæрдзтæ, исбон — ныхас семинары

Паддзахадон æмæ бынаттон хиуынаффæйады оргæнты коррупцион цаутæ ма 'руадзынл архайаг кустджытæн сгодтой æфтиагтæ, хæрдзтæ, исбон ныхас хабæрттæ афойнадыл бадагттыны, исбонимæ баст хæстæ æмгъуыдмæ æххæст кæныны практикон семинар.

Семинар бантыст РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы цур коррупцийы ныхмæ тохы управленийы кустджыты руаджы. Ныхас бацахстой æфтиагты æмæ

хæрдзты компанийы хицæндзинадтæ, уæлдай æргом аздæхтой коррупцийы ныхмæ законæвæрынадмæ. Закон куыд домн, аф-

тæмæй хуымæ паддзахадон граждайнаг æмæ муниципалон службæгæнджытæ се 'фтиагтæ, хæрдзтæ, исбонимæ баст хæстæ афойнадыл æххæст кæной, бæрæггæнагтæ дæттой. Семинар саразджытæ службæгæнджытæн сæ зæрдыл æрлæууын кодтой фарстайы ахсджиагдзинад, документмæ æппæт бæрæггæнагтæ дæр хæссын кæй хъæуы, уый. Арæх рæддзтытæ дæр æруадзынц службæгæнджытæ, уыдонмæ дæр æргом аздæхтой. Хицæнæй фæбæрæг кодтой бæрæггæнагтæ бадагттыны тыххæй методикон амынддзинадтæ, уыдон рауагъта Уæрæсейы Фæллойы министрæд. Семинары архайджытæ сæ фарстытæн райстой бæлвырд æмæ æххæст дзуаппытæ.

РЦИ-Аланийы Сæргълæууæджы æмæ Хицауады пресс-службæ

Социалон фондæй

Ныййарджытæн — уæлæмхасæн фæлладуадзæн бонтæ

Инвалид сывæллон чы хъомыл кæны, уыцы ныййарджытæн кæнæ æвдждидартæн алы мæй дæр паддзахад дæтты уæлæмхасæн цыппар фæлладуадзæн бон. Уыдонæй спайда кæныны йæ бон у ныййарджытæй сæ иуæн кæнæ сæ се 'хсан адих кæнын, куыд сæ бафæнда, афтæ. Науæд та сæ афæдзы даргъы сæ бон у æмбырд кæнын, стæй сæ спайда кæнын уыцы иу рæстæг.

Афтæмæй, Уæрæсейы Социалон фонды цагæтирстойнаг хайад бафыста 500 ахæм уæлæмхасæн бонæн. Уымæ, ныййарджытæн сæ бон у уыцы цыппар бонæй пайда кæнын, кувыртытæ куыд цауынц, афтæ мæйы даргъы, кæнæ та сæ бамбырд кæнын, стæй, адæймаджы йæхи куы бахъæуой, уæд сæ спайда кæнын. Ахæм бар ныййарджытæн кæнæ æвдждидартæн дæтты УФ-йы Фæллойадон

кодексы 262 статья. Алы фæлладуадзæн бонæн дæр фыст цауы мызд, — зæгъы УФ-йы Социалон фонды Цæгат Ирыстоны хайады разамонæг Таболты Сергей. Уæлæмхасæн фæлладуадзæн бонтæ райсынæн ныффысынæн æмбæлгæ курдидат æмæ Социалон фондмæ бадагттын ахæм документтæ: — медико-социалон экспертизæ (Дзæуджыхъæу,

Къостайы проспект, 93 хæдзар) кæй дæтты, инвалиды ахæм гæххæтт; — инвалид сывæллон кæм цæры, уый амонæг гæххæтт; — сывæллонæн йæ райгъурды (хæссымæ йæ райсыны кæнæ йыл æвдждид кæныны) тыххæй æвддисæндар; — иннæ ныййарæгæн (æвдждидартæн) йæ кусты бынатæй гæххæтт. Сæвæзæргæ æппæт фарстыты тыххæй дзурын хъæуы республикайы Социалон фонды ахæм телефонмæ: 8-800-100-00-01.

УФ-йы Социалон фонды цагæтирстойнаг хайады пресс-службæ

Хъæууон хæдзарæд

Горæтгæрон районы агропромышленнон къабазы уавæр æмæ йæ лыггæнинаг фарстатæ

Нæ республикайы хъæуы цагæт адæмæн нывыл уавæртæ цæмæй уа, уый тынгдæр арагъа у, хъæууон хæдзарæды къабаз дзы пас æнтыстдзин у, йæ размæшдæн цавæр гæнагтæ æмæ амалтæ ис, уымæй. Хъуыдаг уæлдай ахсджиагдæр сесс, гарæнты аххосæй фæсарæйнаг продукци мидбæстон хъæууонхæдзардон товартæй банвын куы бахъуыд, уæд.

æнаххæст бæрнондзинады æхсæндæ 'Тепличный комплекс Алани'. Нæ республикайы уый аразы хъæууæтты комплекс. Проектæн йæ аръ у 18159 милаун сомы, йæ сæххæст кæныны æмгъуыд — 2023-2025 азтæ.

ды иннæ æхсæндæ 'Долина спаржи' архайдзæн Цæгат Кавказы спаржæ садзынл æмæ йæ бакусыныл. Йæ хъомысмæ гæсгæ абон уый у, спаржæйы куыст чы кæны, иунаг ахæм куыстуат æппæт Уæрæсейы. Зæххыты 55 гектары бакодтой спаржæйы 15 хуызы. Нырдагæн арæст æрцъид ног тыллæг бакусыны, дарыны йæ æмæ дзы консервтæ кæныны цех. Проект сæххæст кæныны æмгъуыд у 2021-2030 азтæ. Куыд нысангонд цауы, афтæмæй дзы уыдзæн 19 иудадзыгон æмæ 100-йæ фылдæр рæстæгмæй куысты бынаттæ. Проекты аръ у 500 милаун сомы.

Уæдæ куыд у уыцы уавæр нæ республикайы Горæтгæрон районы? Фыццæджыдæр, зæгъын хъæуы, хъæууонхæдзарæдон нысануæдджы зæххытæ дзы кæй ис 40 мин гектарæй фылдæр, уыдонæй хуымæзæххытæ — 21 мин гектары. Се 'ппæт дæр хуымгонд æрцауы. Раздæрау, районы хуымæзæххытæн сæ фылдæр бацахсынц мæнауæ, нартор æмæ картоф. Уымæй уæлдай ма кæнынц æхсынæн, соя, спаржæ, зокъотæ, дыргътæ, халсартæ æмæ æндæр культурты куыст.

Нырæтæккæ районы кусты хъæууонхæдзарæдон продукци уæдзæг исбонæды алы хуызы 330 куыстуаты. Горæтгæрон районæн йæ экономикон уавæр нывыл кæй у æмæ размæ кæй цауы, уый фæрцы фылдæр кæнынц, йæ 'ргом æм чы аздæхта, уыцы инвестортæ. Район чы инвестицион проекттæ æххæст кæны, уыдонæн сæ егъаудæр у «Казачий хутор». «1156 гектарыл

фæткъуыбæлæсты дыргъдон саразын»-ы проектæн йæ аръ у 13956 милаун сомы, йæ сæххæст кæнын æмгъуыд та — 2016-2024 азтæ. Арæст æрцауæдзæн, фæткъуыы 50 мин тонны бавæрæн кæм уыдзæн, дыргъдарæн ахæм бынат. Уыдзæн дзы дыргътæ дарынын контейнертæ аразын цех. Проекты фæрцы фæзындзæн 730 куысты бынатты. Фæткъуыбæлæстæ ныридагæн сæгъд æрцъид 1000 гектарыл. Дыргъдарæны бæстыхай дæр у цæттæ. Иннæ егъау инвестор у

Проектмæ гæсгæ хъæууæтты сæгъд æрцауæдзæн дыргътæ æмæ халсартæ, уыдон бацахсдзысты æхгæд зæххыты 60,2 гектары. Проект сæххæст кæныны тыххæй, республикайы Сæргълæууæджы хиуынаффæмæ гæсгæ, æнаххæст бæрнондзинады æхсæндæн æнæ конкурс саразгæйæ зæххы хай лæвæрд æрцъид халсартæ. Йæ хъомысмæ гæсгæ куыстуат афæдзæг дæгъдзæн пæмидорты 18,8 мин тоннаы. Проекты фæрцы фæзындзæн 876 куысты бынаты. Æнаххæст бæрнондзина-

ды иннæ æхсæндæ 'Долина спаржи' архайдзæн Цæгат Кавказы спаржæ садзынл æмæ йæ бакусыныл. Йæ хъомысмæ гæсгæ абон уый у, спаржæйы куыст чы кæны, иунаг ахæм куыстуат æппæт Уæрæсейы. Зæххыты 55 гектары бакодтой спаржæйы 15 хуызы. Нырдагæн арæст æрцъид ног тыллæг бакусыны, дарыны йæ æмæ дзы консервтæ кæныны цех. Проект сæххæст кæныны æмгъуыд у 2021-2030 азтæ. Куыд нысангонд цауы, афтæмæй дзы уыдзæн 19 иудадзыгон æмæ 100-йæ фылдæр рæстæгмæй куысты бынаттæ. Проекты аръ у 500 милаун сомы.

хæрдзты ныхмæ субсидиты хуызы иумæйаг лæвæрд æрцъид 765 милаун сомы. 2022 азмæ абаргæйæ, уый у авд хатты фылдæр: уæд хъæууонхæдзарæдон амалхъомтаг субсидитæ уыд æрмæстдæр 101,3 милаун сомы бæрц. Районы хъæууонхæдзарæдон куыстуаттæ йæ гъуыд аз радтой дидзайы 2615 тоннаы (2022 азмæ абаргæйæ, 75 проценты фылдæр), æхсыры 4 764 тоннаы (уый та 22 проценты къаддæр), æйчытæ — 4,3 милауны (52 проценты фылдæр, 2022 азмæ абаргæйæ). Картофы тыллæг сæм рауад 12,4 мин тоннаы, нартор нæмыгæн — 123 мин тоннаы, соя — 1,5 мин тоннаы, фæззыгæндтæ — 1,2 мин тоннаы, халсартæ (уымæ, спаржæ дæр) — 150 тоннаы.

Районы агропромышленнон комплекс райрæзын кæныны хуыддаджы ис сæгъæссæг фарстатæ дæр. Сæ ахсджиагдæр — хъæууонхæдзарæдон куыстæн йæ продукци ауæй кæнынæн гæнагтæ кæй нæ вæййы, уый (хоры культуртæй фæстæмæ). Раздæр ма уыд паддзахадон æлхæнинагты системæ, æмæ йыл товаруаддзжытæ зæрдæ дæрдтой, сæ кукты фæллой уæйгонд кæй æрцæудзæн. Абон та адæймаг йæхæдгæ хуымæ амалтæ кæна. Стыр дуканиты тæрхæджытæм цæмæй сæ продукци бахауа, ахæм гæнагтæ бынаттон товаруаддзжытæн, хыггæн, нæй. Уый ахосæй хоры культуртæм сæ 'ргом азæй-азæм тынгдæр здахынц. Фæлæ районы агропромышленнон комплексы уавæр уымæй нæ фæхуыздæр уыдзæн, æмæ уый у, районы разамынды йæ 'ргом азæй-азæм тынгдæр здахынц. Фæлæ районы агропромышленнон комплексы уавæр уымæй нæ фæхуыздæр уыдзæн, æмæ уый у, районы разамынды йæ 'ргом азæй-азæм тынгдæр здахынц. Фæлæ районы агропромышленнон комплексы уавæр уымæй нæ фæхуыздæр уыдзæн, æмæ уый у, районы разамынды йæ 'ргом азæй-азæм тынгдæр здахынц.

ДЕДЕККАТЫ Зæлинæ

Хъайтартæ нæ мæлынд

«Йæ фидар удыхъæд рабæрæг хæсты быдыры...»

Мæскуыйы ирæтты æхсæнады уæнг, йæ разæнгардæр архайджытæй иу ХЪАРАТЫ Марат мын афтæ радзырдта:

«Ирыстоны Намысан» (йæ мæлæты фæстæ).

Ивгъуыд сабаты уыдц Байцаты Эдуарды афæдзы кæнд. Æрбацъидты йæм канд хиуæттæ, хæстæджытæ, æмхæуыкæгтæ нæ, фæлæ зонгæтæ, хæлæрттæ, йæ кæддæры æмкъласонтæ, хæстон æмбæлттæ, Æппæтуæрæсеон æхсæндæон организаци «Хæзахъæгтытæ цæдис»-ы минæвæрттæ. Хæрнæджы фынджы мыггаджы номæй Байцаты Игоры зæрдидæг арфæ ракодта æрцауæг адæмæн сæ 'ппæтæн дæр, ракуырды сын Стыр Хуыцауæй, цæмæй сæхи хæдзæртты хордзинадтæ цæуа, сæ кæстæртæ амондæм цæрой сабыр арвы бын.

«Ирыстоны Намысан» (йæ мæлæты фæстæ). Ивгъуыд сабаты уыдц Байцаты Эдуарды афæдзы кæнд. Æрбацъидты йæм канд хиуæттæ, хæстæджытæ, æмхæуыкæгтæ нæ, фæлæ зонгæтæ, хæлæрттæ, йæ кæддæры æмкъласонтæ, хæстон æмбæлттæ, Æппæтуæрæсеон æхсæндæон организаци «Хæзахъæгтытæ цæдис»-ы минæвæрттæ. Хæрнæджы фынджы мыггаджы номæй Байцаты Игоры зæрдидæг арфæ ракодта æрцауæг адæмæн сæ 'ппæтæн дæр, ракуырды сын Стыр Хуыцауæй, цæмæй сæхи хæдзæртты хордзинадтæ цæуа, сæ кæстæртæ амондæм цæрой сабыр арвы бын.

«Эдик — мах æй афтæ хуыдтам — мæнæй дæвæргæстæр уыдц. Кæрæдзимæ ам хæстæг цардыстæм. Æмæ суанг бинотты хуыддаг дæр нæма бакодта, афтæмæй йæ уыдтон, куыд æгъдауылхæст лæппу уыдц, бахуыды заман йæ 'хуысы хай раттынмæ куыд никуы зивæг кодта канд йæхиуæттæн, мыггагæн нæ, фæлæ сыхæстæн, зонгæтæн, хæлæртæн дæр... Фæлмæнзæрдæ, раст, æнæсайд адæймаг... Уæлдай дзы мæ бафтыдта, хæсты быдырæй мæм йæ

«Ирыстоны Намысан» (йæ мæлæты фæстæ). Ивгъуыд сабаты уыдц Байцаты Эдуарды афæдзы кæнд. Æрбацъидты йæм канд хиуæттæ, хæстæджытæ, æмхæуыкæгтæ нæ, фæлæ зонгæтæ, хæлæрттæ, йæ кæддæры æмкъласонтæ, хæстон æмбæлттæ, Æппæтуæрæсеон æхсæндæон организаци «Хæзахъæгтытæ цæдис»-ы минæвæрттæ. Хæрнæджы фынджы мыггаджы номæй Байцаты Игоры зæрдидæг арфæ ракодта æрцауæг адæмæн сæ 'ппæтæн дæр, ракуырды сын Стыр Хуыцауæй, цæмæй сæхи хæдзæртты хордзинадтæ цæуа, сæ кæстæртæ амондæм цæрой сабыр арвы бын.

Всегда была улыбка на лице, И не давал он слабого в обиду, Лудского было много в том бойце, Он был стальной внутри, веселым с виду. Но штурм его последний был вчера В соседках близ Авдеевских околиц, Со сечом «блести» его кончилась игра, Но сделал штурм победным добровольец.

ХЕМЫЦАТЫ Мирис

Фæндагон фæтк

Сывæллетты æдасдзинадæн

Фыдбылызæй адæмы бахизынмæ арæст дзыллон мадзæл «Цæстдар — сывæллеттæ» æххæст кæныны фæткæ гæсгæ Æрыдоны районы мидхуыздæгты хайады автоинспектор, пъяллицæйы хистæр лейтенант ТАУАСИТЫ Евгения æмæ аналхъомты хуыздæгты инспектор, пъяллицæйы капитан НОГБАЙТЫ Зæлинайæн уыд хуыддаджы фембæлд Æрыдоны 3-æм скъолайы ахуырдаутимæ.

Барадхæхъæнджытæ скъоладзаутæн бафæдзæхстой велосипедтæ, электросамокаттæ æмæ индивидуалон цыды æндæр фæрæстæ скъæрыны заман фæндагыл цыды фæтк бæстон æххæст кæнын, стæй хæхъæнæн фæрæстæй хи сифтонг кæнын. Пъяллицæйы кустджыты ныхасмæ гæсгæ, транспортон фæрæстæ кæуыл цауынд, ахæм фæндагды сæрты фистæг бæлцæттæ бацæуæнл цæуæгæй, велосипедист æмæ самокатскъæрдæджы хæс у хи транспортон фæрæстæй æрхизын æмæ фæндагды сæрты фистæгæй бацæуын.

Адæймаг ие 'ргом кæмæ здых, барадхæхъæнджыты ныхасмæ гæсгæ, велосипед, кæнæ электросамокат скъæрыны заман ахæм хъусæнтæ æмæ гæлджæтæй пайда кæнын нæ 'мбæлæт. Æрыдоны районы автоинспектортæ ныййарджытæн фæдзæхсынц велосипедтæ æмæ электросамокаттæ скъæрæг сывæллеттæм цæст бæстон дарын.

РЦИ-Аланийы Мидхуыздæгты министрады паддзахадон автоинспекцийы пресс-службæ

Аивад

Премийы номинантты номхыгъдмæ

Цагат Ирыстоны Тæбæхсауы Балойы номыл падзахадон академион театр фыццаг хатт бахастой Уарæсейы национ театралон преми «Сыгъæраин маска»-йы номинантты номхыгъдмæ.

Спектакль «Къарол Лир» бавдыстой цыппар номинацимæ: Драма /Стыр хуызы спектакль – спектакль «Къарол Лир»; Драма/Режиссеры куыст – Уалыты Гиви;

Драма /Нæлгоймаджы роль – **Æлбегаты Алан;**

Драма /Сылгоймаджы роль – **Æггацаты Аминæ.**

1993 азы бындур кæмæн сæвæрдтой, Уарæсейы уыцы национ театралон преми «Сыгъæраин маска» дæттынц театралон аивад æппæт жанрты спектаклтæн – драмæйæн, оперæ, балет, нырыккон кафт, опереттæ, мюзикл æмæ кулаты театрæн.

Æрвылаз уалдзæджы Мæскуыйы кæй саразынц, уыцы æппæтуарæсеон театралон фестивал «Сыгъæраин маска»-мæ бæстæйы алыхуызон регионтæй æрбаласынц æппæтæй мидисджындæр спектаклтæ.

Театралон критиктæй арæст Экспертон советтæ фестивалы

архайынæн спектаклтæ æмæ преми «Сыгъæраин маска»-мæ кандидатты равзырнц. «Сыгъæраин маска»-йы жюриий уæнтгæм хауынц актёртæ, режиссертæ, дирижертæ, кафтамонджытæ æмæ театралон нывгæнджытæ.

Ацы азы 12 апрелы премиий Экспертон советы уæнтгæ цаггæтæвæрдтой театры куыстæн аргъ кæндзысты.

«Гамлет»-ы æмрæнхъ Уильям Шекспиры стырдæр сфæлдыстадон æнтыстдзинæдтæй иуыл нымæд чи у, уыцы спектакль «Къарол Лир» ирыстойнаг аивадуардзжытæм кадджын у. 1606 азы астаузаман англисæг таурæгты бындурыл кæй сфæлдыстой, ныр цыппарсæдæйæ фылдæр азы дæргы дунейы театртæ уыцы спектакль æвдисынц.

Цагатирыстойнаг театры режиссер æмæ аивадон разамонæг Уалыты Гиви спектаклтæ æвди-

сыны фæдыл куыст биноныг æххæст кæны.

– Егъау, тыхджын бæстæ Советон Цæдис куы фехæлд, ацы спектакль нæ зонгæ кæны ивгъуыд æнусы кæроны ахæм æууæлттæ. Ацы хуыддæг англисæг пьесæйы кæй ссардтам, уый бирæйыл дзураг у, – зæгъы Уалыты-фырт.

Ирон театр зындгонд драматург Уильям Шекспиры фыст пьесæтæм гæстæгæ кæй равдыста, уыцы спектакльты «хæсан сты мæнæ ахæмтæ»: «Отелло», «Ромео æмæ Джульеттæ», «Гамлет», «Макбет», «Къарол Лир», «Хивæнд чызг», «12-æм æхсæв», «Кориолан», «Тимон Афинаг» æмæ æндæртæ.

РЦИ-Аланийы Мыхуыр æмæ дзыллон коммуникациты хуыддæгты комитетæ пресс-службæ

Бафæзминаг хуыддæг

Томайты мыггаджы чиныг

Уарæсе егъау у, кæуылты у, кæ! Цары дзы бирæ алыхуызон адамыхæттæтæ, сæ мыггагтæ – æнæкæрон. Фæлæ арæст уырыссагты мыггагтæ куы райсæм, уæд дзы нуаг-нуаг арæх æмбалынц, иннæтæ – стæмтæ. Нымæцæй милуантæ сты, уæдæ тынг бирæ – сæ мыггагтæ дæр, фæлæ хæстæгдзинадæй кæрæдзимæ дард лæууынц, тынг дард. Ома, махмæ, ирон алæммæ, куыд æввахс нымæд цауынц хиуон, хæстæг, къабаз, афтæ не сты...

Мыггаджы уидæгтæ. Историий тымыгты. Томайты цæрæнбынæттæ æмæ фæндæгтæ.

Сæ хæбатыртæ æмæ хысымтæ.

2. Сæ рухс кувæндæтæ. Фольклор.

Кувæндæттæ-дзуæртты арæст. Хæбатыртыл зарджытæ. Дзургæ радзырдтæ.

3. Хысымтæ фæндæгтæ.

4. Бинонты рæзты хабæрттæ æмæ портреттæ.

Чингы у егъау, ис дзы хицæн бинонты тыххæй раныхæстæ æмæ ма сæ къамтæ.

Дутты цыды Томайты мыггагæй Фыдыбæстæйы Стыр хæсты бирæтæ фæсафт æбæрæгæй, бирæтæ дзы 20-30-50 азы æнахосæй бахаудысты репресситы. Уыдоны хыгъд фенæн ис чиныджы (68-77) фæрстыл. Сæ хæбатыр лæгтыл, Томайты Тæгæрхъан æмæ Томайты Мæхæмæтыл зарджытæ абон дæр райхуысыныц радио «Алани»-йы уылынтæ.

Рагæй фæстæмæ дæр Томайты кувытой æмæ кувыныц «Евзæнгады дзуармæ, алы аз дæр æм фæвæуынц. Уымæй уæлдай ма кувынц Къорайы хъауы зæдмæ, Рекоммæ, Никъусайы дзуармæ, Зæнджы Уастырджимæ, Аларды æмæ Хъæриуы зæдтæм.

Томайтæ арфæ кæнынц, чингы рауадзынц зардиæгæй чи бакуыста, чи бацархайдта, уыдонæн. Сæ иу – Томайты Ислам. Цы фыдыбæстæгæ кæныс, Ислам, нæ фидæлты кад æмæ номæн, сæ намæ æмæ сæрыстырдзинадæн хæхбæсты Куворттаты комæй быдырмæ абоны онг, уыдон сты æгæрон лæггæдтæ, æмæ дын фылдæр бантысæд. Æнæннз нын у, бинонты амонд æмæ кæстæртты рæсугъддзинад – дæ хай!

Уалдзæг у, æмæ дæ Уæлахизы уалдзæджы хорзæх хæлæ!

БЫЗЫККАТЫ Земфирæ

ТОМАЕВЫ

уыцы ныхæстæ нæ нæртон адæм фæзæгъынц зæрдæйæ, сомыйагау, табуагæй, сæрыстыр æмæ сæрбæрзондæй! Уыры нæ, стæй дызæрдиггæг нæу, дарддæр дæр, кæмфæнды куы уой, уæлдæр нæ ирон дзыллæтæ – нæ туг, нæ стæг бæрзонд кæй хæсдзысты фыдæлты кад, намæ æмæ ном!

Фæстæг азты Ирыстоны цæрджытæй бирæ ирон мыггагтæ скодтой Мыггагты чингытæ: Томайтæ, Гæгкуытæ, Рубайтæ, Гæлæбутæ... Уый стыр бафæзминаг хуыддæг у.

Фæнды мæ зæгъын дзыуæ ныхасы Томайты мыггаджы чиныджы тыххæй. Рацыд 2016 азы. Йæ автортæ сты Томайты æртæ «фыс» мæр. Чиныджы ис цалдæр хицæн сæргонды, æппæты раздæр та – цыбыр æркат – автортæ, разыхас Томайты мыггаджы тыххæй, стæй фырт дæн! «Æз мæ мыггаджы хæбул дæн!» «Мæнмæ ирон туг ис!» «Æз ирон дæн!» Уыцы хуыддæгыл ис бирæ дзураг, æмæ дызæрдиггæг нæу абоны фæлдурæдджын зын царды...

Æмæ, диссаг кувиннæ у,

1. Томайты мыггаджы истори.

Æхсызгон цау

Интерактивон экскурси туристтæн

Базарадон-экономикон падзахадон колледжы ацы бонты цауы дзыхæйдзурга æмæ культурæйы къуыри. Йæ фæлгæты сарæзтой виртуалон экскурси æмæ йæм фахуыдтой уазджыты республикæйы куыстæттæ æмæ скъолагтæй.

Колледжы «Туризм æмæ уазæгуарзондзинад»-ы факультеты студенттæн сæ сæйраг нысан у сæ дæсныдæг бындуронæй базонны. Куыд ис, нырыккон техникон фæрæзтæй спайда кæнгæйæ, æндæр горæтты чи цары, уыдо-нæн нæ республикæйы цымыдисæг бынæттæ равдисæн? Сфæлдыстадон æгъдауæй экскурсион маршрут равдисынмæ

студенты сразæнгард кодтой, колле-дджы ахуыр æмæ куыстæн ахæм хорз фæдæттæ кæй ис, уый. Йæ разамонæг **Æбиты Валери** ацы фарстамæ йæ хуыс тынг дары, бацархайдта æппæт кълæстæ нырыккон техникæйæ сифтонг кæнынц. Фыццаг æмæ дыккаг курсыты студенттæ æрхуыды кодтой æмæ, интернетæй спай-

хизы кадæн цы мемориалон комплекстæ ис, уыдон. Джызæл, Дзуарыхъæу, æхсыры завод Мастер-Прайм «Березка» та у экскурсийы кæронбæттæн. Ам уазджытæн сæ бон у хæууон хæдзардимæ виртуалон æгъдауæй базонгæ уæвын, бакæсын фермæйы куыстмæ. Афтæ, студенттæ равдыстой сæ арæхстдзинад, æмæ, сæ фиданы дæсныдæг куыд æмбарынц, уый. Тынг æхсызгонæй сæмбæлдысты ацы виртуалон мадзалау заводты миновæрттæ **Адирхаты Светланæ** æмæ **Наталы Оробинская**, Дæллаг Санибайы скъоладзуртæ æмæ Дзæуджыхъæуы

МАМИАТЫ Лолитæ

Хъомылад

Балц – чингуыты къæбицмæ

Сывæллæтты æргом чингуытæм раздахынæн скъолайы агъоммæ кары у æшæты хуыздæр афон.

Сабитæ тынг уарзынц, сæ ныйбарджыты хæбысы бадгæйæ, рæсугъд ныти-мæ чингуытæм кæсын, ар-гъæуттæм хуысын. Хуымæтæджы нæ фæзæгъынц, кæсын чи уарзы, уыцы сывæллон царды æнтыстдзинæдтæн уыздæн, зæгъгæ. Уымæ, рæвдауæндонны цы рæстæг сты, уымæй спайда кæнын хъæуы, цæмæй бауарзтой чингуытæ кæсын. Æрæдджы нæ рæвдауæндонны хистæр къорды сабитæ сæ хъомылгæнджытæ **Касаты Иннæ**, **Авлхоты Ноннæ** æмæ мæмæ бабæрæг кодтой Дзæуджыхъæуы сæйраг

библиотекайы 4-æм филиал. Алцъдæр сын уыдид цымыдисæг, уыйбæрц алы-хуызон чингуытæ тæрхæджытыл фæдтой фыццаг хатт. Уыдонимæ, аргъæутты бирæ чингуытæ. Ныртæккæ сывæллæттæ сæ рæстæг фылдæр æрвитынц телефонты, мультитæм кæсгæйæ. Сæ миддунейы райрæзтæн уый пайда нæу. Ууыл дзырдтой библиоте-кайы сæргъæууæг **Плиты Фатимæ**, йæ 'мкусджытæ **Джиголаты Дзерассæ** æмæ **Татьянæ Мираненко** дæр. Фысымтæ сæ чысыл уазджытæн равдыстой чин-

гуыты къæбиц, базонгæ сæ кодтой, куыд хъæуы библио-текæйы хи дарын, бацамыд-той сын чингытæ арæхст-гай архайын.

Уыцы бон нæ сывæллæт-тæ бакастыты чысыл кино-нымæ.

Тынг æхсызгонæй ныл сæмбæлдысты библиоте-кайы, æмæ сын сабитæ дæр балæвар кодтой, хæд-зары сæ ныйбарджытимæ кæй скодтой, ахæм чысыл чингуытæ.

Нæ балц зæрдæмæдзæу-гæ рауал.

ДУДАЙТЫ Беллæ, Дзæуджыхъæуы 83-æм рæвдауæндонны хъомылгæнæг

Бынæттон хиуынаффæйад

Парк сцалцæг кæндзысты

Дзæуджыхъæуы администрацийы сæргъæууæг **МИЛДЫХТЫ Вячеслав** ныхасмæ гæстæ, ацы аз муниципалон бюджеты хардзæй Фæскоммæдисон парк сцалцæг кæндзысты.

Парк сарæзтой XIX æну-сы райдайæны сæвзæрæг горæты раздæры уæл-мæрдты фæзуатыл. Ныртæккæ ам ис федералон нысануæдджы культурон бынты объект – Фыдыбæстæйы Стыр хæсты заман фæмардуæвæг æфсæд-донтæ-фæскоммæдисонты цыртдзæвæн.

Рацарæзты фыццаг хай-мæ гæстæг, Бутырины уы-н-гæй Пушкины уынджы онг центрон аллея кæйдур-тæй æрæмбæрдздысты, фистæгæй цæуæг бæлц-цæттæн фæндæгтæ сар-аздзысты, цæдждитыл ружогæнæн цырагътæ ба-фидар кæндзысты, стæй айвгонд фæхобандæттæ æмæ урнæтæ сæвæр-

зындæн шахмæттæй хъа-зынæн тæлм, баскетболон æмæ волейболон фæзтæ та резина æулцъарæй æрæмбæрдздысты.

Рацарæзты фыццаг хай æххæст кæнын райдай-дысты ацы азы сæрды.

«Ир Информ»

Спортивон фидууэг

Мотоспорт

Ерыстæ – хъæбатырты кадæн

Мотоциклетон спорты хуыз «Эндуро кросс-кантри»-йы Джызæлма хæстæг Саудоны былгæратты цыдысты РЦИ-Аланийы гом чемпионат æмæ Цæгат Кавказы федералон зылды Кубок рамбулысты ерыстæ.

Ирыстоны спортментæй уæлдай, ерысты архайдтой Стъараполы край æмæ Кæсæг-Балхъары мотоциклетисттæ. Æдæппæтæй сæ араехстдзинад æвдыстой 28 спортсмены.

Ерысты аразджытæ уыдысты: РЦИ-Аланийы Физикон культурæ æмæ спорты министрæд, РЦИ-Алани æмæ Цæгат Кавказы федералон зылды автотомоспорты федераци-тæ.

Ерыстæ цыдысты, кувд хицæн спортменты, афтæ командæты 'хсæн дæр, РЦИ-Аланийы чемпионатты командæты 'хсæн 1-аг бынат бахаста Мæздæджы спортивон клуб «Ирон мотогон», 2-аг бынатмæ рацыд Æрхонкæйы станицæйы командæ, 3-аг та ссис Стъараполы клуб «Адреналин»-ы командæ.

Хицæн спортменты ерыстæ цыдысты цалдæр къласы мотоциклетыл,

85 см³ – Иван Калашников (Пятигорск), кълас Е-1, 125 см³ – Вячеслав Калашников (Пятигорск), кълас Е-2, 250 см³ – Александр Кива (Æрхонкæ), кълас Е-3, «Китай» – Миракишвили Лука (Чми, РЦИ-Алани), кълас «Спорт-любители» – Михаил Болелов (Дзæуджыкхъæу), кълас «Чызджытæ» – Александр Хацаюк (Дзæуджыкхъæу).

Уæлахиздауатæ æмæ призон бынæттæ бацахсджытæ хорзæхджынгонд систы майдантæ, Кубоктæ, дипломтæ æмæ сæрмагонд лæвæрттæй.

Ерыстæ арæст æрцыдысты Донецк æмæ Луганскы республикаеты сæрмагонд æфсæддон операцийы фæсгъуыг хъæбатырты кадæн. Цæгат Кавказы федералон зылды автотомоспорты федерацийы президент Вячеслав Фисенко зæрдиг арфæ ракодта, ерыстæ саразынмæ йе 'хуысы хай чи бахаста, уыцы куыстæттæ æмæ хицæн адаймæгтæн. Уыдоны 'хсæн уыдысты: РЦИ-Аланийы Физикон культурæ æмæ спорты министрæд, Æнæхъæлæджы уавæрты управлений, Горæтгæрон районы бынæттон администраци, хицæн куыстуатæ: «Чистая поляна», «Ирон мотогон», «Дзæуджыкхъæукаг скалодром».

БАСКАТЫ Уырызмæг

Фыссынц «Рæстдзинад»-мæ

Нæ номдзыд поэт, Хъамбердиаты Мысост

Нæ хъæуы цæрджытæ сæрыстырсты Хъамбердиаты Мысосты æнæмæлгæ литературон бынтæй. Кæрдзынхъæуы райгуырæд æмæ скъомыл Мысост. Ирон поэзийы къæбцæмæ стыр бавæрæн бахæссын бафтыд йæ къухы. Кæд æмæ хæрзчысыл фæцард, уæлдæр ирон литературæйы акодта уæндон санчæхтæ, ныуагъта дзы æнæфæрохгæнгæ арф фæд.

дæр. Йæхицæн бирæ ныфсытæ æвæрдта Мысост, бирæ бæллицтæ йæм уыд йæ дарддæры литературон куысты, фæлгæ йæ рæуджыты нис нал бауагъта йе стыр хъуыдытæ рафисын. Мысосты цардмондаг зæрдæ йæ куыстæй банцад 1931 азы. Афтæ-иу загъта Мысост:

«Зæгъынц мын: «Ды нæ бæзыс Ирæн», Фæрыснц мæ: «Цай, кæм ис дæ кад?» Чи – мысы хорздзинæдтæ бирæ, Æз та – нæ зæххыты бæркад».

Хъамбердиаты Бимболаты фырт Мысосты ном рох нæу йæ райгуырæн Кæрдзынхъæуы цæрджытæй. Æрыгон поэт цы хæрдзыры райгуырæд, ууыл æвæрд ис номарæн фæйнæг. Фæйнæджы бын веййы сыгъдæг æфсæддон хыгъдæй хи нæ исгæйæ æмæ дзы ногæй хи нæ ныфсыгæйæ, ног цæрæнбынатмæ раивд æмæ æнæ архайды (медицинон иртасындæм не 'рбацыд, æфсæддон комиссарды пæвæскæ райсынæн не сразы) фæрцы кæй бахæст кæнынц, æнæ ахсджиаг фæсæнтæй амынд æмгъуыдмæ æфсæддон службæмæ æрдыты тыххæй æфсæддон комиссарды пæвæскæмæ гæсгæ, науæд æфсæддон хаймæ арвитынæн æмбырды бынатмæ

Грис, Дзесты Куыздæг, Ардасенты Хадзыбæт, Ярослав Смеляков æмæ иннæтæ.

Алы аз дæр Мысосты райгуырды бон кадджын уавæры сбаарæг кæнынц Кæрдзынхъæуы скололайы куджытæ, ахуырдауатæ æмæ Культурæйы хæдзæры коллектив. Сæрдзы уыдзæн Хъамбердиаты Мысосты юбилей, йæ райгуырæд æххæст кæны 115 азы. Хорз уанд, æмæ йæ Кировы районы библиотекæтæ фыццагау куы æрхъуыды кæниккой. Мæнмæ гæсгæ рох нæ уыдзæн республикæйы культурæйы куджытæй дæр. Кæрдзынхъæуы цæрджытæй Хъамбердиаты Мысосты ном рох ныкуы уыдзæн, цæрдзæн æнустæм. Кæд хъæуы абон Хъамбердиатæй ничиуал цæры, уæлдæр Мысост иунæг нæу.

БОГАЗТЫ Арсæмæг, Ирыстоны кадджын ветеран

Радон номырыл афæлгæст

Космосы диссæгтæ – сабитæн

Дунейы диссæгтæн сæ ахсджиагдæртæ космосимæ баст кæй сты, уыл алкаман дæр зындгонд у. Йæ сусæгтæ йын базонимæ тырны алы кары адæймаг дæр. Уыцы аныфæст уагæвæрд бæрæг у Космонавтикайы бонæй дæр. Ууыл дзурæг сты нæ Ирыстоны кæстæртæ уарзон журнал «Ногдзау»-ы ацы азы 2-æм номыры æрмæджытæ.

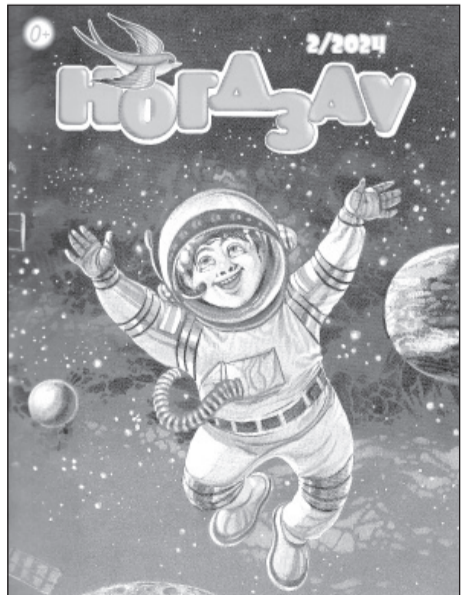
Дзæуджыкхъæуы планетарийы Космонавтикайы скола куыд арæст æрцыд, æмæ дзы алы кары фæсивæд сæ рæстæг зондæн пайдæммæ цы хуызы æрвитынц, уыл тыххæй журналы кæсут газет «Рæстдзинад»-ы сæрмагонд уагхæссæг Гасанты Валерийы æрмæг «Сывæллæттæн балæвар кæнæм... космос!»

Къомайты Русланы номыл Космонавтикайы скололайы ахуыргæнæг Тежджеты Жаннаимæ та журналæн интервю бацæттæ кодта æрыгон журналист Мамияты Дианæ.

Алы азты нæ бастæйы зындгонд космонавттæй космосмæ хай атахт æмæ, се стухтæй зонад æмæ адæймаг цы кад скодтой, уыл тыххæй кæсут æрмæг «Зындгонд адæм – космосы».

Уыцы æрмæджытæй уæлдай, журнал «Ногдзау»-ы ис космосы алæмæтдзинадыл дзурæг къамтæ æмæ нытæ, дзырдынд æмæ сканворд, стей æндæр цымыдисаг æрмæджытæ.

АНВАРАТЫ Валери

Райдайы журналист Къадзты Иринайы уац «Дун-дунæ æмæ космос»-æй. Автор дзы фысы зындгонд ахуыргæндтæ Сиукъаты Никъыла æмæ Къомайты Русланы зондон архайд æмæ йæ ахадзгæндæды тыххæй. Мæйдзæуæн аппаратæ аразæгæн йæ цард æмæ зондон архайды фæдыл журналы ног номыры бакæссæн ис иллюстрацигонд æрмæг «Æрвон тыгъдæды ирд стълалы» æмæ уагхъуыд «Космонавтикайы истори». Ирон фыдæлтыккон таурæг «Хур æмæ мæй», æрвон тыгъдæд æмæ нæ адæмы миддунæймæ баст рагон дзырдтæ æмæ ирон æвæзгæмæ сæ тæлмац, базон-базонтæ, дзырдтæй хъæст «Астрозарядкæ» дæр цымыдисаг хъуамæ фæкæсæй нæ рæзгæ фæлтæрмæ.

«Рæстдзинад» цæуы кувры 5 хатты Газет уады РЦИ-Аланийы Мыхур æмæ дзылон коммуникатцы комитет. Газет регистрацигонд æрцыд Бастдзинады, информатцы технологитæ æмæ дзылон коммуникатцы къæбæзы архайдæг цæстæрдæды федералон службæйы РЦИ-Аланийы управленийы 2023 азы 10 октябры (регистрацион номер ПИ № ТУ 15-00162)

Сæйраг редактор ФИДАРАТЫ Юрий Сæйраг редакторы исен уат – 25-96-27. Сæйраг редакторы хæдæвæг: Бутаты Эльзæ – 25-63-19. Бæрзонд нымæрдæд: Гапбаты Алетæ – 25-93-68. Сæрмагонд фæрсты редактор: Сланты Аслан – 25-94-37. Шеф-редактортæ: Касаты Батрадз – 25-93-74, Абайты Эдуард – 25-99-33. Рауагъды редактортæ: Баскаты Эльзæ, Гæззаты Фатимæ – 25-91-89. Сæйраг бухгалтер: Дойаты Ленæ – 25-94-19. Сæрмагонд уагхæссæг: Гасанты Валери – 25-91-92. Уагхæссæгтæ: Саутæты Тамила, Баскаты Уырызмæг – 25-96-31, Гукъаты Жанна – 25-96-50, Делегаты Зæлинæ – 25-94-57, Хъойбайты Галинæ – 25-90-54, Мамияты Лолитæ, Цæвæртаты Эльмирæ – 25-96-16, Хъуыбаты Морис – 25-91-92, Хуыбаты Ларисæ – 25-96-31. Сайты редактор: Хозиты Дæрæсæ – 25-90-54. Рекламæйы хайды сæргълæууæг: Бызыккаты Земфирæ – 25-67-03. Корректортæ – 25-93-36, компьютерон цех – 25-93-97.

Æфсæддон прокурор æмбарын кæны

О создании консультативно-правового центра по оказанию правовой помощи и предупреждению возможных нарушений прав призывников

При военной прокуратуре Владикавказского гарнизона (адрес: г. Владикавказ, пр-т Коста, д. 166 тел.: 8(8672)25-73-11) создан консультативно-правовой центр по оказанию правовой помощи и предупреждению возможных нарушений прав призывников. Работа центра будет организована в период с 01.04.2024 по 15.07.2024 с понедельника по пятницу с 9 часов до 13 часов и с 14 часов до 18 часов.

Также личный прием граждан проводится в военной прокуратуре Владикавказского гарнизона в рабочие дни дежурным офицером с 9 часов до 19 часов, иногородние посетители принимаются ежедневно.

Порядок личного приема граждан, в том числе представителей организаций, государственных организаций, государственных органов и органов местного самоуправления военным прокурором Владикавказского гарнизона полковником юстиции Сулеймановым Сулейманом Амиргазмæвæичем осуществляется по четвергам с 9 часов 30 минут до 13 часов и заместителем военного прокурора Владикавказского гарнизона подполковником юстиции Хубæвым Денисом Петровичем по средам с 9 часов 30 минут до 13 часов.

Сидтонгæн – барадон æххуыс

Дзæуджыкхъæуы гарнизоны æфсæддон прокуратурæйы (адрес: Дзæуджыкхъæу, Къостайы проспект, 166, телефон: 8(8672)25-73-11) сарæзтой сидтонгæн барадон æххуысы æмæ, уæвæн кæмæн ис, сæ баргæ сын ахæм фехæлдтытæй бахызыны фæдыл уынаффæй-йагон-барадон центр.

Фæлладуадзæн бонтей фæстæмæ æрвълбон центр 9 сахатæй 18 сахатæ онг (фæлладуадзæн рæстæг – 13 сахатæй 14 сахатæм) кудзæн ацы азы 15 июлы æмгъуыдмæ.

Кусгæ бонты 9 сахатæй 19 сахатæ онг Дзæуджыкхъæуы гарнизоны æфсæддон прокуратурæйы радхæссæг офицер æрбацауæг адæмы фарстатæм байхуысы,

æндæр горæттæй æрбацауæг адæмы фарстатæм та байхуысынц æрвълбон.

Цыппæрæмы 9 сахаты æмæ 30 минутæй 13 сахаты онг Дзæуджыкхъæуы гарнизоны æфсæддон прокурор, юстицийы булкъон Сулейман Сулейманов, æртыццæ-джы 9 сахаты æмæ 30 минутæй 13 сахаты онг та Дзæуджыкхъæуы гарнизоны æфсæддон прокуроры хæдизæг, юстицийы дæлбулкъон Хуыбаты Денис æрбацауæг адæмы (уыимæ – куыстуатты, стей паддзахадон æмæ бынæттон хуынаффæйады органы мианæвæртты) фарстатæм комкоммæ уагæй байхуысынц.

Ответственность за уклонение от призыва на военную службу или от прохождения альтернативной гражданской службы

Защита Отечества является долгом и обязанностью каждого гражданина России (статья 59 Конституции РФ).

Исполнить воинский долг обязаны все граждане мужского пола в возрасте от 18 до 27 лет при отсутствии предусмотренных законом оснований для освобождения или отсрочки от призыва на военную службу.

Уклонение от призыва – это неявка по повестке военного комиссара о призыве на военную службу в указанный срок без уважительных причин либо к месту сбора для отправки в воинскую часть, совершаемая как активными действиями (причинение себе телесного повреждения, симуляция болезни, переезд на новое место жительства без снятия и постановки на воинский учет), так и бездействием (неявка на медицинское освидетельствование, отказ от получения повестки военного ко-

миссариата). Уклонением является также получение подложных документов для незаконного освобождения от призыва.

В случае установления факта уклонения от призыва на военную службу призывная комиссия или военный комиссар муниципально-го образования направляет соответствующие материалы руководителю следственного органа по месту жительства гражданина для решения вопроса привлечения к ответственности.

Статья 328 УК РФ предусматривает уголовную ответственность для лиц, на которых возложена обязанность прохождения военной службы либо альтернативной гражданской службы и уклоняющихся от исполнения такой обязанности. Частью 1 указанной статьи установлена уголовная ответственность за уклонение от призыва на военную службу, а частью 2 – от про-

хождения альтернативной гражданской службы.

Максимальное наказание за уклонение от призыва на военную службу предусмотрено до 2 лет лишения свободы, за отказ от прохождения альтернативной гражданской службы – до 6 месяцев ареста. При этом гражданином, не прошедшим военную службу по призыву без наличия на то законных оснований, взамен военного билета выдается справка.

Такие граждане в течение десяти лет со дня истечения срока исполнения заключения призывной комиссии или вступления срока обязательности заключения призывной комиссии или вступления в силу решения суда, которым выведены комиссии признаны законными не могут быть приняты на государственную или муниципальную службу, а уже проходящие ее – подлежат увольнению.

Бæрзондзинад бадомдзысты

Уæрæсейы Конституцийы 59-æм статьяем гæсгæ, бастæйы алы гражданын хæс у Фыдыбæстæ хъæхъæны.

18-30-æздæд нæлгоймаджы æрды æппæт гражданын хæс у æфсæддон хæс бахæст кæнын (æфсæддон службæйæ ссæрибар кæнынæн, кæнæ, æрдыты æмгъуыд фæстæдæрмæ æргæвынæн заккæны æмæ æрдытæ кæд нæй, уæд).

Активон архайды (адæймаг йæ буарæн зæнагæд скæны, мæнг уагæй рынчынæй йæхи æвдысы, æфсæддон хыгъдæй хи нæ исгæйæ æмæ дзы ногæй хи нæ ныфсыгæйæ, ног цæрæнбынатмæ раивд æмæ æнæ архайды (медицинон иртасындæм не 'рбацыд, æфсæддон комиссарды пæвæскæ райсынæн не сразы) фæрцы кæй бахæст кæнынц, æнæ ахсджиаг фæсæнтæй амынд æмгъуыдмæ æфсæддон службæмæ æрдыты тыххæй æфсæддон комиссарды пæвæскæмæ гæсгæ, науæд æфсæддон хаймæ арвитынæн æмбырды бынатмæ

ахæм нербацыд нымæд у æрдытæй хи фæтылф кæныны цауыл. Æр-сидтæй æнæзаккæнæй ссæрибар кæнынæн мæнг документты райст дæр нымæд у хи фæтылф кæныны цауыл.

Адæймаг æфсæддон службæмæ æрдытæй йæхи кæй фæтылф кодта, уыл кæд бавдисой, уæд муниципалон иугонды æрдытон къамис, кæнæ æфсæддон комиссар адæймаджы цæрæнбынатмæ гæсгæ слæстæнæн органы разамонæгмæ барвиты æм-бæлгæ æрмæджытæ адæймагæй бæрзондзинад бадомыны фарста алыг кæнынæн.

Æфсæддон, науæд, альтернативон граждайнаг службæ бакæнынны хæс æвæрд кæуыл ис, фæлгæ, ацы хæс бахæст кæнынæй хи чи тылф кæны, Уæрæсейы Уголовон кодексы 328-æм статья æхæм адæймагæн амын уголовон бæрзондзинад.

Амынд статьяйы 1-аг хай æфсæддон службæмæ æрдытæй, 2-аг хай та – альтернативон граждайнаг службæ бакæнынæй хи фæтылф

кæныны тыххæй амын уголовон бæрзондзинад.

Æфсæддон службæмæ æрдытæй хи фæтылф кæныны тыххæй адæй-магæн рахæссæн ис тæккæ Фыл-дæр дзууæ азы, альтернативон граждайнаг службæ бакæныныл не сразы уæвыны тыххæй та – æхсæз мæйы дæргы ахæстоны фæбдыны тæрхон. Æнæ 'мбæлгæ бундуртæй æрдытæм гæсгæ, æфсæддон службæ чи нæ бакодта, уыцы адæй-магæн æфсæддон æвдыссындæры бæсты радтынц справкæ.

Æрдытон къамисы хатдзæгыл ба-хъасты æмгъуыды фæуыды, кæнæ, къамисы хатдзæгтæ æмбæлгæ нымæд кæмæ гæсгæ æрдыстыты, тæрхон-доны ахæм уынаффæ тыкы бацыды бонæй дæс азы дæргы амын граждæнтæ нæй райсæн паддзахадон, кæнæ муниципалон службæмæ, ацы службæ чи кæны, уыцы адæймагæн та куыстæй арвитинаг сты.

Хъуысынæг

Извещение о возможном установлении публичного сервитута

На основании ст.33 ФЗ от 25.10.2001 № 137-ФЗ «О введении в действие Земельного кодекса РФ», ст. 39.37-39.50 ЗК РФ Министерство государственного имущества и земельных отношений РСО-Алания информирует об установлении публичного сервитута на территории РСО-Алания. Публичный сервитут устанавливается в отношении земель и земельных участков в целях строительства и эксплуатации линейного объекта «Газопровод-связка распределительный между ГРС г. Назрань-2 и ГРС Кантышево Назрановского района Республики Ингушетия» в соответствии с пунктом 1 статьи 39.37 Земельного Кодекса Российской Федерации сроком на 10 лет в пользу общества с ограниченной ответственностью «Газпром газификация» (ОГРН 1217800107744, ИНН 1713655197, юридический и фактический адрес: 194044, г. Санкт-Петербург, ул.тер.г. Муниципальный округ Сампсониевское, пр-кт Большой Сампсониевский, д.60, литера А. Телефон: +7(812)613-33-00, электронная почта: info@eogazprom.ru).

Публичный сервитут испрашивается в отношении земельных участков и (или) земель, с кадастровыми номерами:

- 15:08:0020101:2785 Республика Северная Осетия-Алания, Пригородный район, автодорога Назрань-Кантышево и объездная с. Майское;
15:08:0020101:724 Республика Северная Осетия-Алания Пригородный район, с левой стороны автодороги "Владикавказ-Моздок" 200 м. от Кантышевского перекрестка;
15:08:0020101:3174 Республика Северная Осетия-Алания, Пригородный район, с левой стороны автодороги

"Владикавказ-Моздок" 120 м от Кантышевского перекрестка;

15:08:0020101 Республика Северная Осетия-Алания, Пригородный муниципальный район.

Документация по планировке территории утверждена Приказом Министерства строительства и жилищно-коммунального хозяйства Российской Федерации от 30.05.2023 № 389/пр «Об утверждении документации по планировке территории»; (реквизиты решений об утверждении документа территориального планирования, документации по планировке территории, а также информации об инвестиционной программе субъекта естественных монополий).

Адрес, по которому заинтересованные лица могут ознакомиться с поступившими Ходатайствами и прилагаемыми к нему графическими описаниями местоположения границ публичного сервитута, подать заявления об учете прав на земельные участки: 362040, РСО-Алания, г. Владикавказ, пр. Мира, 25. Сроки начала и окончания подачи заявлений, а также ознакомления с поступившими Ходатайствами и прилагаемыми к нему графическими описаниями местоположения границ публичных сервитутов: с 11.04.2024 г по 25.04.2024 г. Время приема заинтересованных лиц: пн.-пт. С 9.00 часов до 12.00 часов, с 14.00 часов до 17.00 часов. Официальный сайт в информационно-телекоммуникационной сети «Интернет», на котором размещено данное сообщение minimu.alania.gov.ru Графические описания местоположения границ публичных сервитутов, а также перечень координат характерных точек этих границ представлены в приложении к Ходатайствам, размещенным на сайте minimu.alania.gov.ru.

Профессион æгъдауыд бæлæстæм базилдзыстæм æмæ, цалыммæ къуыбар нæ рафтыдтой, уæдмæ сæ хъуыгæ хосæй бапырх кæндзыстæм. Бадзурæн ис ахæм телефонтæ: 8-928-856-90-89, 8-928-856-90-83 (Руслан).

Номыры радхæссæг редактор — Саутæты Тамила. Рауагъды редактор — Гæззаты Фатимæ. Дизайн: 1-аг фарсæн — Гуыццæты Зæринæ; 2-аг фарсæн — Халиты Изæ; 3-аг æмæ 4-æм фарсæн — Рубайты Нелли. Корректортæ: 1-аг фарсæн — Гаглойты Наташæ; 2-аг фарсæн — Рæвонты Алина; 3-аг фарсæн — Дзоццонты Тамира; 4-æм фарсæн — Кæлухты Фатимæ.

Table with contact information for Rastdzhinad, including phone numbers, email, and website.